

Beslut:2010-09-20

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 31 maj 2010

Saken

Studiehjälp för studier utomlands

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN har rätt till studiehjälp för studier i annat EU-land. Det ankommer på CSN att i övrigt pröva ärendet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiebidrag för studier i ett EU-land under vårterminen 2010.

CSN avslog ansökan. Beslutet grundades på Försäkringskassans bedömning att rådets förordning 1408/71 inte är tillämplig, eftersom föräldrarna är bosatta och arbetar i Sverige även under den tid fadern är utsänd att arbeta i det aktuella EU-landet. Beslutet grundades också på CSN:s bedömning att motsvarande utbildning finns i Sverige.

NN överklagade den 18 juni 2010 beslutet och anförde att ingen av vårdnadshavarna har bott i Sverige under läsåret, eftersom fadern varit utskickad att arbeta av ett svenskt företag.

CSN överlämnade ärendet med yttrande den 7 juli 2010 och inkom den 6 september 2010 med ytterligare ett yttrande. CSN anförde bland annat följande. Enligt ett meddelande från Försäkringskassan är förordningarna (EG) 883/2004 och (EEG) 1408/71 inte tillämpliga i det aktuella ärendet om studiehjälp. CSN har tolkat det som att Försäkringskassans bedömning grundas på att det enbart förekommer ett arbets- och bosättningsland i familjen, i och med att både NN och hennes familj anses vara bosatta i Sverige och att pappans arbetsland är Sverige. Enligt tidigare kontakter mellan CSN och Försäkringskassan är Försäkringskassans inställning att lagvalsreglerna inte behandlar situationen när det bara finns ett arbetsland eller hela

familjen bor i samma EU-land. Artikel 73 i förordningen 1408/71 är inte tillämplig, eftersom en gymnasieelev enligt folkbokföringslagen inte anses bosatt utomlands.

NN vidhöll, i en skrivelse som kom in den 13 september 2010, att faderns arbetsland var i det aktuella EU-landet.

Författningsbestämmelser m.m.

Svenska nationella bestämmelser

Enligt 2 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) får studiehjälp lämnas för studier utanför Sverige, om

1. den studerande är svensk medborgare
2. studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en svensk läroanstalt, och
3. studierna svarar mot eller är jämförbara med studier vid en svensk läroanstalt eller en utbildning som omfattas av förordnande enligt 2 §.

Enligt 5 kap. 4 § CSNFS 2001:6 kan en studerande få studiehjälp för en yrkesinriktad gymnasial utbildning utomlands som saknas i Sverige eller som innehållsmässigt väsentligt skiljer sig från närmaste svenska motsvarighet. En förutsättning är då att utbildningen kan anses som värdefull för eleven och för samhället.

Enligt 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6 kan, om den studerande bor utomlands med en av eller båda sina vårdnadshavare, lämnas studiehjälp för studier i det aktuella landet även om en motsvarande utbildning finns i Sverige. Detta gäller dock endast om minst en av vårdnadshavarna

1. är utsänd av en svensk statlig arbetsgivare för att arbeta i utlandet,
 2. är anställd i utlandet av ett svenskt trossamfund eller ett organ som är knutet till ett sådant samfund,
 3. är anställd i utlandet av en svensk ideell organisation som bedriver biståndsarbete, eller
 4. har studiemedel för studier utomlands enligt 3 kap. 23 § studiestödslagen
- Om den studerande är myndig jämföras den eller de som senast var hans eller hennes vårdnadshavare.

Enligt 5 kap. 6 § CSNFS 2001:6 kan den studerande få studiehjälp trots att villkoren i 4 och 5 §§ inte är uppfyllda, om det finns särskilda skäl.

EU-rätten

Av artikel 73 i rådets förordning 1408/71 EEG framgår att en anställd som omfattas av lagstiftningen i Sverige för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat ska ha rätt till familjeförmåner enligt förordningen som om familjemedlemmarna vore bosatta i Sverige.

Sveriges regering har anmält studiebidrag och extra tillägg inom ramen för studiehjälpen som familjeförmåner enligt förordningen 1408/71 EEG.

Försäkringskassan är den myndigheter som för Sveriges räkning samordnar aktuella familjeförmåner inom EU.

Nämndens bedömning

NN kan enligt de nationella svenska bestämmelserna inte få studiebidrag för sina gymnasiestudier i det aktuella EU-landet.

NN:s far är – enligt egen uppgift och även enligt Försäkringskassans uppfattning – utsänd av ett svenskt företag att arbeta i det aktuella EU-landet. Han omfattas av lagstiftningen som anställd i Sverige. Fadern har därför rätt till familjeförmåner för NN enligt artikel 73 i förordning 1408/71 EEG.

NN bodde och studerade under vårterminen 2010 i det aktuella EU-landet. Det bosättningsbegrepp som använts i folkbokföringslagen saknar betydelse för tolkning av om NN ska anses ha varit bosatt i det aktuella EU-landet i EU-rättens mening. Någon anledning att frångå från rätt till studiebidrag för sina gymnasiestudier i det aktuella EU-landet har inte framkommit. Överklagandet ska därför bifallas.

Mats Törnered

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i Överklagandenämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Märtha Byfors, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark och Christian Sjöstrand. Närvarande utan att ha varit beslutande var ersättaren Sofie Fredrikson.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN